

A MOBIL KÖLTŐ - ÍRÓK, KÖLTŐK ÉS KÖZÖSSÉGI TEREK A 21. SZÁZADBAN –

„Minden, ami a középiskolai tankönyvből kimaradt, és sosem mertél rákérdezni”

Múzeumpedagógiai foglalkozás középiskolások számára az Új Magyar Képtárban

A klasszikus irodalmi kávéházak, a századfordulót meghatározó folyóiratok az ötvenes évekre átalakultak vagy teljesen eltűntek. Az irodalom persze nem tűnt el velük együtt, és ha jobban megnézzük, talán nem is alakult át annyira nagyon. Hol vannak ma az „író helyek”, hol dolgoznak a költők, hogyan működnek a szerkesztőségek, hogyan váltotta föl a szerkesztőségi előszobát az email, a kávéházakat pedig a művelődési otthonok, vagy épp a használaton kívüli raktárépületek?

A foglalkozás során kortárs irodalmi szövegek alapján ismerkednek meg a középiskolások a mai magyar irodalmi élet legérdekesebb szereplőivel, és képet kapnak arról, hogyan alakult át a kopott kabátú, kávéházban melegedő író alakja a mai moziba és plázába járó, outletből öltözködő laptopos irodalmár alakjává.

A foglalkozás menete:

- Beszélgetés a századforduló világáról, a korabeli közösségi terekről, az irodalom akkori szereplőiről. A középiskolában tanult ismeretek felelevenítése.
- Gyűjtsük össze a társadalmi, a közösségi élet mai, jellemző helyszíneit: plázák, gyorséttermek, mozi, bowling-pálya, stb. Ha a kávéházak lehettek irodalmi alkotások témái és helyszínei, ezek lehetnek-e? (Példák kortárs szövegekből.)
- Hagyományos és modern szójátékok. Karinthy elhíresült szójátékaitól eljutunk Parti Nagy Lajos sajátos versnyelvéig. (Szójátékok és saját „kifacsart” szavak és nyelv alkotása és kipróbálása.)
- SMS-vers írása. Saját versek előre megadott rímek alapján 160 karakterben. (Példa: Varró Dániel SMS-versei.)
- Szituációs gyakorlat, drámajáték: a századfordulós, kávéházi író találkozása egy elképzelt, mai íróval.

Tartalom, témák, írók és szövegek:

- „*Klasszikus karakter – mai környezetben*”: A Szív Ernő néven (is) publikáló Darvasi László a klasszikus hírlap- és prózaíró alakját teremti újra posztmodern nyelvi környezetben az Élet és Irodalomban megjelenő tárcasorozatában.
- „*A retró nyelvi világa*”: Parti Nagy Lajos novelláiban egy aktuális divattrendet is felhasznál, amikor a nyolcvanas évek és a rendszerváltás világát írja meg monológ-szerű tárcáiban.
- „*Használati utasítás kortárs íróhoz*”: Darvasi László szintén Szív Ernő néven publikálja az ÉS-ben „Az irodalom ellenségei” című sorozatát. Ebben a mai magyar irodalmi élet jelenségeit veszi sorra a szerkesztőségi élettől kezdve az író-olvasó találkozásokon át egészen a mai legkedveltebb műfajokig és témáig. A sorozat különösen mély és ironikus bepillantás egy ma munkálkodó irodalmár hétköznapjaiba.
- „*Az író újra lehet ismert ember – és akár celeb is*”: Kukorelly Endre, Faludy György, Karafiáth Orsolya, Vámos Miklós ma nem csak a folyóiratok egybefolyó szövegeinek rendszeres szereplői, hanem a bulvárlapok is gyakran foglalkoznak velük. Hogyan lesz a költőből címlaphős, miként lesz az irodalom bulvártéma?
- „*A költő, aki pókerezik, sms-t ír, moziba jár, és ért a gyerekek nyelvén*”: Varró Dániel költészete.

- „*Aki együtt kávézott József Attilával és egy tévéműsorban szerepelt Varró Dániellel*”: Faludy György élete és munkái jelentik az átmenetet a rendhagyó tanóra két tárgyalt témája között. József Attila kortársa néhány évvel ezelőtt még egy mobiltelefon-reklámban is szerepelt.

- *Továbbá*: Garaczi László, a rendszerváltás időszakának és az underground világának egykori szereplője; Háty János költő, író és drámaíró, a hetvenes-nyolcvanas évek, a késő szocializmus világának ironikus újrateremtője; valamint a legfiatalabb generáció: Krusovszky Dénes, Nemes Zoltán Márió, Pollágh Péter, tehát Telep Csoport tagjai, akik egy internetes blogon tették először közzé verseiket, és így váltak ismert és szakmailag is elismert költőkké.

Felhasznált irodalom:

- Faludy György: Pokolbeli víg napjaim
- Garaczi László: Pompásan buszozunk
- Háty János: A Gézagyerek; A bogyósgyümölcskertész fia; Házasságon innen és túl; Meleg kilincs
- Karafiáth Orsolya: Café X
- Kukorelly Endre: Tündérvölgy, Rom
- Parti Nagy Lajos: Grafitnesz; A hullámzó Balaton; Se dobok, se trombiták
- Szív Ernő: Összegyűjtött szerelmeim; Az irodalom ellenségei (ÉS)
- Varró Dániel: Bögre azúr; Szívdezzert
- Valamint: interjúk, blogbejegyzések, újságcikkek, hangoskönyv-részletek, írózenekarok dalai

Helyszín:

Új Magyar Képtár, Székesfehérvár – A város egyik legizgalmasabb képtára a kortárs magyar képzőművészet legeredetibb alkotóinak munkáit mutatja be. A gyűjtemény egy sajátos kezdeményezés útján jött létre, amikor is negyven évvel ezelőtt egy fehérvári művészettörténész házaspár meglepő levelet küldött az akkor munkálkodó legismertebb képzőművészeknek, melyben arra kérték őket, hogy segítsenek egy vidéki kortárs gyűjtemény létrehozásában. Az anyag azóta is folyamatosan bővül. A képtár már többször volt irodalmi események helyszíne, és egyedi hangulata megfelelő háttérrel, környezete lehet egy kortárs irodalommal foglalkozó sajátos „tanórának” is.

A foglalkozás az alábbi középiskolai órák anyagához kapcsolódik: irodalom, társadalmi ismeretek, média- és mozgóképismeret